

միջոցները . Աս իրողութիւն է .
Իսկ թէ ո՞ր վարժարանը յաճա-
խող աղաքը գոհ են ու կ'օգտուին ,
աս ալ տղոց ծնողքները իրենք
կը զգան . աչքի առջեւ ունենա-
լով անոնց տրամագրութիւնը՝
մրցանակը մասնաւոր վարժարա-
նինն է :

Անգին , նոյն այդ վարիչները
իրենց արբանեակներով , դա-
տարկութեան մէջ սկսան իրենք
իրենց «ճիշտ» խաղալ , իրենք
իրենց պիտո՞ճէ գծեցին , ուսու-
ցիչ բերին ( ) , վարժարանները
բացին՝ անարգելք գործելու ,
գործերը կանոնաւոր առաջ տա-
նելու յիմար ու ապուշ յոխոր-
տանքով :

Կարգը եկաւ դրամին . որ դուռ
որ դարկին՝ արհամարանքի հան-
դիպեցան և դուռը երեսնուն
«ճրար» գոցուեցաւ :

Արգէն նախորդ տարիէն ահա-
գին պարտք մը գիշած էին , ու
սուցիչներու ամսականներ ան-
վճար մնացած են մինչեւ հիմա ,
ու ներկայ տարուանն ալ ե՛լաւ ի-
րարու վրայ դիզուեցաւ : Ահա-
գին բռնի մը պարտքին տակ ,
զատարկ սնտուկով ուր լեցու-
ցած էին անշուշտ նենգութիւն-
ներ ու վատութիւններ , սկսան
պալ և ինչալով ելնելով ան-
զուղիղ ծայրը հասան , ու հա-
զիւ իրենց երեսին իրենց ձեռ-
քով ապտակը հասցնելու վրայ ,
ահա , կարգ մը բարեմիտներ
դէմ կըլձաղեն զարծես ըսել ու :

(*) Մէկը—անօրէնը—պ. կրօն Մի-
քայէլեանը , որբերու անունը՝ անխիղ-
ճօրէն շահագործող ծանօթ շվախէն :
Յ. Հ.

զելով .
— Ձէ՛ , կեցիք , դուք շատ
աշխատեցաք , շատ յոգնեցաք ,
ձեր աշտոտութիւնները ձեզի ,
բայց մենք կը շալկենք ձեր
պարտքերու բեռը . . .

է՛ , բռնան տակէն հրաշքով
պրծողներուն յոխորտանքը . —
օ՛ , ատ նշանակութիւն չունի .
անյիշաչար պէտք է ըլլալ :
Ու այսպէս , կարգ մը ազգա-
յիններ , ձեռք ձեռքի տալով ,
կուգան կամաւոր կերպով նախա-
ձեռնարկ ըլլալ թողուած բեռը
շալկելու :

Ո՞ր տեղէն պիտի արուի , ին-
չո՞վ պիտի վճարուի հին պարտ-
քերը , նոր շրջանին բացը . —
յայտնի չէ . միայն «ժողովուրդ»
բառն է միակ յոյսն ապուէնը :

Բայց «ճոռ» նստինք , շիտակ
խօսինք .

Ձեմ յուսար թէ , գործերը
կանոնաւորելու ձեռնարկող բա-
րեմիտ անձերու ջանքերը բա-
րեմտօրէն պակասին , ու յաջողին
իսկապէս անկեղծ , կարող և գա-
ղափարական մարդիկ գործի գը-
լուխ անցնիլ : Ապահովաբար
նորէն էնթրիքները պիտի ըլլան
անոնց վարձատրութիւնը :

Եւ ըսենք ալ որ , ասանկ գործ
մը շրջանին էիսուն չէ որ կրնայ
յաջողիլ , ինչ տեսակ թաղակա-
նութիւն մըն ալ ընտրուի , ան-
կարելի է որ յաջողի : Ընտրուե-
լիք թաղականութիւնը պէտք է
որ , ինք շալկէ ի , ձեռքով պատ-
րաստուած պիտո՞ճէին բեռը , ոչ
թէ ուրիշին չի կրցած տարա-
ծը :

Խոստովանինք նաև որ , որքան

ատեն նիւթապէս կարող անձերու
մասնակցութիւնը , ընկերակցու-
թիւնը շրջալայ ընտրուելիք թա-
ղականութիւն մէջ , գործը կը
կայայ :

Եթէ երբէք իսկապէս կարող և
արժանաւոր անձեր ընտրուին և
հիմակուց յանձնառու ըլլան ,
յառաջիկայ շրջանին մէջ գոր-
ծերը , վարժարանը կանոնաւո-
րելու յոյսով , պէտք է որ նա-
խատեսութիւնը ունենան հին
պարտքերուն բեռը վրանին
չառնելու . որպէսզի իրենց ու-
ժերը չի ջլատուի և գործը յա-
ջողի :

Վերջի «խաբ» փարա չընէր :
Իսկ մենք սրտանց կը բաղձանք
որ այս անգամ գոնէ լաւ մարդիկ
գործի գլուխ անցնին ու յառա-
ջիկայ շրջանին վարժարանը ու-
նենայ փայլուն վիճակ մը :

Ֆիլիպի 20 դեկտ. ԴԻՏՈՂ

ՇՈՒՄԼԱՅԻ ՏՆՕՒԷՆ ԴՈՍԱՏՈՒԻՆ

Պարոն , ձեր մտքի հաւապա-
րակչութիւնը կորսնցուցած ըլ-
լալ կ'երեւիք . ձեր անկապ և ա-
նիմաստ խօսքերու հաւաքածոն
կարգաւորը այս գաղափարը մի-
այն կրնայ կազմել ձեր վրայ :
Վիճարանութենէ խոյս տալ , հա-
կեռակորդին «եղի տալ և նմանօ-
րինակ կարգ մը անտեղի խօսքեր
կ'ընէք : Կը զառանցէ՞ք , ինչ
կ'ընէք : Ձեզ հետ վիճարանելու
պատիւը ե՞րբ ըրինք ձեզ , որ հի-
մա ալ ելնենք խոյս տանք : Կար-
գացած և ըսածը չը գիտցողիմը
հետ վիճարանութեան մասնակա-
րելի՞ է : Ձեր վիճակին վրայ ար-

գահատողի մը կողմէ ուղղուած
քանի մը յանգիմանութիւնները
իրբ վիճարանութիւն կը նկա-
տէք :

Առաջին ճնգամ հագարաբնու-
թեան մեր ըրած գիտողութեանց
մէջ կը հարցնէինք թէ՛ ուսու-
ցիչներէն միոյն ինչու՞ աւելի
կարևոր դասեր չեն յանձնուած ,
և կասկած յայտնած էինք՝ թէ
մի՞ գուցէ տնօրէնի պաշտօնը ան-
ուանական լլալայ : Այդ խնդիրոյն
վրայ կրկին դառնալով պէտք չը
զգացինք , որովհետեւ ձեր պա-
տասխանը լիովին արդարացուց
մեր կասկածները և աւելին իսկ
ըրաւ :

Եղած կարգադրութեան մը մա-
սին յայտնուած գովոհուրթեան մը
գոհացուցիչ պատասխան մը տալ
կը կարծէք յայտարարելով թէ
այդ որոշումը ձեր բարձր նախա-
գահութեան ներքեւ տրուած է՞ :
Ապրիլ , Պ. Նախագահ . Եւ ահա
այս ձեր ջանքախաչ պատասխա-
նովն է որ այժմ ելիք՝ չտես կեց-
պով մը կ'ընէք «Նէ՛ , ինչպէ՞ս ,
իրական տնօրէն մը ըլլալու հա-
ժողուեցա՞ք» : Այդպիսի պա-
տասխան մը տալէն չի տալը լաւ-
ագոյն էր : Եթէ կը կարծէք որ
այդպէս բերնեւնուց եկածը դուրս
տալով իսկապէս տնօրէն ըլլալու
պատասխան արժանացար , ձեզ
տեսնեմ , այսանգամ ալ քանի մը
գիշեր տընեցէք . որպէսզի քա-
նի մը տասնեակ տակը ծակ նա-
խագատութիւններ ևս դարձնէք ,
և այն ատեն ընդհանուր Պուլիա-
րիոյ հոյ վարժարաններու տե-
սուչ ըլլալու փառքին ինքզինք-
նիդ արժանացած պիտի տեսնէք :

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԱՆՃԱՍԿԱՆԱԼԻՆ

ՄԱՍ II
III

Սեպտեմբերի 28ի առաւօտը էջմի-
ածնի փակքի հիւրանոցի «Ազգաբա-
պատի» ներսէսեան լճի դիմացի կոտա-
րի վրա կանգնել է՛ Վահէն և հիացած
գիտում է իր առջեւը բացված հրա-
շալի սեռարանը :
Իսկապէս տեսարանը հրաշալի է .
ուրբերի տակ փովելէ՛ ներսէսեան
լիճը և իր փոքրիկ ալիքներով խա-
ղում է արեւի հետ , մի քիչ հեռուն
նոյն գործունեայ կաթողիկոսի ար-
հեստական անտառը աշնանային մեղմ
մշուշի սիջից դուրս է ապառաժում իր
կանաչ ստուերագծերը . աւելի հե-
ռուն դաշտի մէջ հսկայ Արարատը
ցըցված Հայաստան աշխարհի սրտի
մէջ իր յաւիտենապէս ալեւոր գլուխը
յանդգնաբար երկնքի մէջ միսած կար-
ծես խորհրդակցութեան մէջ լինի եր-
կնքի հետ :

Հայաստանի հսկայի կատարը զար-
դարող սառցակոյտերը՝ արեւի բաց

ուկեզոյն ճառագայթների հետ համ-
բուրելով , շողողում են հսկայական
լապտերի պէս , որի լոյսը ցերեկն էլ
կարող է երևալ , Փոքրիկ Մասիսը իր
հարազատ հսկայի փոխարէն կպած կարծես
ձիգեր է թափում նոյն բարձրութեա-
նը հասնել :

Ու Վահէն դիտում է այդ բոլորը
սքանչացած , նրամաքով անցնում են
հազար ու մի ծանր խորհրդածութիւն-
ներ . նա այդ ահագին տարածութեան
մէջ մտքով որոշում է հուշակաւոր ու
պատմական Սեւասյուրի գաշտը—Տղմու-
տը—Վարդանը—Եղիշէն—հայոց փափ-
կասուն տիկիները—մի խօսքով պատ-
մական բոլոր սակաւաթիւ դէպքերը
որոնց մէջ հայ ժողովուրդը իր ամէն
խաւերով ըմբոստութեան , ազատասի-
րութեան փաստեր է աւել : Անցեալը
Վահէին անդրադարձնում է դէպի
ներկան . կրկին արիւնտա ներկան . ա-
րիւն , որը ոչ միայն Տղմուտն ու Աւա-
րայրն է ներկել , այլ ամբողջ Հայաս-
տանի դեպերը , ձորերը , լեռները և
դաշտերը . Մասունից մինչեւ Ձէյթուն
Արարատեայ մինչեւ Տաւրոս : Վահէի
ճակատը կեճուողում է , չրթուրները
սեղմվում են , ատամները ինքնաբերա-
բար կրճտում են . և նա նայում է
հսկայ Արարատի այն կողմը , որով
վաղը կամ միւս օրը ճամբա պէտք է
ընկնի դէպի Վան :

Երեկոյան փամի չորան է . էջմիած-
նի յանգագները զօղաճում են որո-
տնդոտ . վաղը Սուրբ Գէորգի տօնն
է . այն սուրբի , որը պաշտված է Արա-
րատեան և Կովկասեան յորր հայ
դաւառների ժողովրդից :

Արցախից , Ջաւախքից , Գուգարքից ,
Շիրակից , Լոռիից , Սիւնիքից , Կող-
պից հայ ժողովուրդը իր առանձին
տարածքներով հասարակ է էջմիածին .
թէև ուխտատեղին Մուղղու վանքն է ,
բայց մեծ ամասնութիւնը էջմիածին է
մնում , Մայր Բաթրի մէջ—ուր հայոց
կաթողիկոսն է , ուր յոյս է իջել ,
ուր Տրգատն ու Ռոսարովիդուտը աշ-
խատել են Վանքի պատերը բարձրաց-
նելու համար , ուր նահատակվել են
հրաշալի Հուրիսիմէն , Շողակաթը և
Գայանէն :

Մայր վանքի մէջ նախատօնանք է ,
ձերուէի , թէև ոչ սիրելի կաթողիկո-
սը , գեղեցիկ ամբողջանի տակ , իր
հետեւորդ եպիսկոպոսներով , կարմ-
բազմաւ շաթիւրներով , ձեզքում է
խայտաբղէտ հայ ամբողջ եկեղեցի
մտնելու , ու ժողովուրդը իր կրօնա-
կան պեխի հայքով սքանչած՝ ակնա-
պիչ , սահմանակամ դիտում է այդ տե-
սարանը և նրա ետեւից թափում է
կեղեցի :

Ամբոսի մէջ է և Վահէն . Սիրա-
նուշի հետ , նա բարկացած , յուզված ,
ատում է իր նշանածին :

— Տես Շուշանիկ , տես այս ամբո-
սին , նայիր որչափ ակնամաւք ունի
դէպի կաթողիկոսը , դէպի եպիսկո-
պոսը , դէպի սևաղջեստը , ժողովուր-
դը դրանցից շատերն չէ սիրում ատում
է , հայտնում է . այս կաթողիկոսին
անիծում է , բայց տես , հիմա , կա-
տարեալ ոչխար դարձած , ընկնում
է դրանց սուքերի տակ , Պատրաստ է
դրանց սուքերի կսխած տեղը համ-
բուրել :

Այս տեսարանը տեսնելով կարելի
է գուշակել թէ՛ երբ մեր կաթողի-
կոսները—եպիսկոպոսները իսկապէս
ժողովրդի ցաւերով հետաքրքրվեն ,
նոյն այդ ժողովրդի ձեռքով հրաշք-
ներ կը գործեն :

Ես որ դրանց ոչ մէկին չեմ յարգում .
թէ կուզ սուրբ դասան . ես էլ ըն-
կեղեցի . ամբոսի , հսկայական ամբոսի
ստրկական դիրքը այնքան վարակող
է որ ամենակեպտիկ մարդն անգամ
ենթարկվում է կորցնում է իր հո-
գեկան անկախութիւնը . ես էլ նոյն
խոնարհութեամբ հանդիսատես եղայ
կաթողիկոսական այդ պնասարդ
թափուրին . . .
Ահա այդ է մեր ժողովուրդի ամե-
նամեծ վերքերից մին . նա ըմբոստ,
անկախ չէ իր տան մէջ , իր վատ
պաշտօնեաների հանդէպ , ուր գրեթէ
չնշխ գոհողութիւններ պիտի ունենայ .
ինչպէս կարող է ըմբոստ լինել բռնա-
ւորի դէմ , որը ամէն մի ըմբոստու-
թեան համար կեանք եւ հարստու-
թիւն կարող է իւրել նրանից :
(Շարունակելի)

Յայտ յանդիման իրողութիւն մը կայ մէջտեղը . մենք հրապարակաւ հոգաբարձութեան երեսին կը պօսուանք թէ՛ դուք ազգին դըրամներուն գործածութեան մէջ պեղծութիւնները եղաք այդպիսի անտրամաբանական կարգադրութիւններ ընելով . եթէ ըրածնի զրպարտութիւն մըն է , ինչու՞ պատասխան չը տրուիր . իբրև փաստ մը միշտ մէջտեղ կը նետուի թէ՛ հայ ուսուցիչներուն ըստարժանութիւն գնահատուած չ'ըլլալը պատմական իրողութիւն մէ՛ . ինչո՞ւ ու կրակ մա'րդ , չը պիտի կրնա՞ք երբէք հասկնալ . տարբե'ր բան է՞ հայ դատաստան պէտք եղածին չափ չը վարձատրել , տարբե'ր բան է՞ միևնոյն վարձարանին մէջ տնօրէն դատաստանին 850 ֆր . , իսկ եկրորդական դատաստան մը 1000 ֆր . : Գուկարիսյո՞ր մասին , ո՞ր քաղաքին մէջ տնտեսուած է այսպիսի նորճօրինակ բան մը :

Գարձեալ , Պ. Տնօրէն , կը կարծէք թէ « Բէյֆի շինող » վարձապետ ըսելով ձեզ ակնարկել ուզածնիք : Եթէ խել : Ըսուած բանին նշուել ձեր քով գտնուած ըլլար , պիտի կրնայիք զուշակել թէ այդ տիտղոսը անոնց ճակտին կը զբաղուէր , որոնք երկրորդական պաշտօն մը ունենալով հանդերձ լեցուն ամսական մը կը ստանան :

« Բէյֆի շինող » վարձապետ ըլլալ ինքնին շատ պատուաբեր չ'է , բայց այդ ալ նորէն բան մ'ընելու կարող ըլլալ կը նշանակէ . իրողութիւնները թոյլ չ'էին տար մեզ այդքան պատիւն ալ ընել ձեզ . Մենք ձեզ ապիկարներու դասը դատած էինք , նորոնք ամէն խնդրոյ մասին անտարբեր մնալու 100 հոտ թէ մէննա՞ ընել զիտեն , բաւական է որ փորձերին կշտանայ :

Հասկցուեցանք . Մեր այս արգարացի յանդիմանութիւնները պիտի կրնան ուշաբերել ձեզ թէ ո՞չ : Հակառակ պարագային մենք պիտի պարտաւորուինք խնդրել մեր թիշկ բարակամներէն , որ ձեզ տուող ազատական մի քանի կարեւոր պատուէրներ տան : Որովհետեւ ձեզ յիման արթուն եղած միջոցին զառանցող , շունեցած արժանիքն ունենալ կարծող , տնօրէն , մանկավարժ . . . մինչև իսկ կայսր - երեւակայութեամբ անշուշտ - եղողներու համար միակէ գարմանը այս է : Բայց այդ պիտի ներս տեղը հայ վարձարանները չ'են , այլ . . .

Շումլացի

Տ. Խմբագիր

Յանուն Ազգ . արժանապատուութեան հաճեցէք ներկայս « Նոր ժուժ »-ի ամենամօտ թիւոյն մէջ հրատարակել :

95 . Թիւ « Խրաւունք » լրագրոյ մէջ կարգադրութիւն Գերովրէ Ոսկերիչեանի գրութիւնը որ լրագրոյ 377 թիւոյն մէջ հրատարակուած ճշմարիտ եղելութիւնը փոխանակ հաստատելու այլանգակ ու դատաստան մը մինչև իսկ « Ժուլունպաճի » մը չի վայելած հայհոյութիւններով ու ստուծիւններով սրտնակներ լեցած էր : Ինչ մանաւանդ մեր անձնուէր դատաստանի վրայ եղած սուտ ու անհիմն տնտեսականութիւնները հարկադրեցին մեզ ի պաշտօնէ ճշմարտութիւնը տեղեկագրել :

Ինչպէս 1900 օգոստոսի վերջերը « Բերովրէ Ոսկերիչեան Պաղճիեան վարդապետի յանձնարարականութեամբ հոգաբարձութեան ներկայացուցաւ . սակայն հոգաբարձութիւնս անոր ֆիլիպէի անցուցած կեանքին մօտէն տեղեկ ըլլալով արժան չի համարեց զայն պաշտօնի կանչել , նա մնաց աստ մասնաւոր տան մը մէջ 6-7 տղաքներ գլխուն ժողովուած , շարունակ ջանաց կուտակցական սերմեր ցանել , ի մէջ այլոց նոյն տարին իւր գրգռմամբ տեղոյս իսթէկթօրութեան իմացուցին պ . Վաղարշ Գրգռեանի վկայագիր շունենալը որմէ եկած հրամանին համաձայն հարկադրուած էինք վարձարանը գոցել և որովհետեւ ազգ . վարձարանի փակումը ոչ միայն մեզ այլ ամէն ճշմարիտ հայու մեծ ցաւ պիտի պատճառէր իսկոյն Տ . Վարդանեանի դիմեցինք և խնդրեցինք որ ի սէր ազգ . մանկտոյն հաճի ուսուցչութիւնը ստանձնել :

Տ . Վարդանեանի առևտրական գործը բնական էր որ պիտի խանգարուէր ուստի մեզ խօստացաւ թէ « դուք իմ անունովս վարձարանը բացէք ու ես օրական մէկ երկու ժամ ձեր բար կը դատաստանեմ և արգարե խթակթօրութիւնը ընդունեց մինչև Պ . Վաղարշ Գրգռեանի վկայագրին գալը » : Եւ այս օգոստոսի վերջերը ֆիլիպէի իսթէկթօրութեան ըստ օրինի նոր բանուէրի դատաստան « օրօքումէն տնտեսները ուղտեցաւ , պ . Վաղարշ Գրգռեանի տօրումէն տները զրկեցինք , դեռ պատասխանը չեկած սպաս . Չին այլ ջեւու հովի Պաղճիեանը մեզ կանչելով ուղեց հասկնալ նպատակնիս , հաղորդեցինք իրեն թէ իսթէկթօրութեան հրամանի կուպանք , ցաւ է ըսել որ հետեւեալ օրը քանի մը մարդերու զըլուխը անցած գարօցին գաւնիքերը կոտորելով իրեն քրոյ թու « Բերովրէ Ոսկերիչեան (որ տեղոյս ազգայնոց բացի մէկ քանիներէ սիրելի չէ երբեք)

վարձապէտ կը կարգէ , իսթէկթօրը մեր գանդիտա դատաստան տօքումէն տները ինչպէս Ոսկերիչեանի չընդունելով հրամայած էր փա ել վարձարանը մինչև օրինաւոր վկայագիր ունեցող վարձապէտի մը գտնուելը : Հարկադրուէր քանի փակել , ուր վերը յիշուած միջադէպերը Պաղճիեանի թեւադրութեամբ քանի մը անգամներ կրկնուեցան Ոսկերիչեան շարունակեց իր գործը թեւ ուստի կանութեան առջև ստորագրութեան ներքև խոստացած էր այլևս ոտք չի կոխել ազգ . վարձարան :

Ինչ հոգաբարձութեանս վազեարացումը եկածին պէս դիմեցինք Տ . Վարդանեանի որ հաճի այս տարի ես վարձարանին մէջ դատաստող (քանի որ չ'կրցինք ըստ օրէնի վկայեալ դատաստու մը գրուել) մեծ գծուարութեամբ ի սէր մանկտոյն յանձն առնել խօստացաւ և որին վկայագրեցրը առնելով անձամբ իսթէկթօրութեան գայինք որ ընդունելով հրամայեց բանալ վարձարանը . հետեւեալ օրը նոյ . 27 . ին որ վարձարանը պիտի բացուէր , տեղոյս քահանայի խուսափումը արգելք եղաւ , իսկ յաջորդ օրը թաղ պատրաստուած գարշելի ծրագրին զոհ գնաց , որու մասին Անտոն Նահրիկեան լրագրող պատ . թղթակիցը կէտ առ կէտ ճշտութեամբ գրած էր ի բաց առեալ կարգ մը անպատուաբեր արարքներն որ խոհեմութեամբ լուրեան անցած էր : Ահա այսպէս վարձարանիս բացումը ձգձուեցաւ , դեկ . 15 չըթ . կէսօրէն յետոյ ֆիլիպէի Օգրումէնի իսթէկթօրը անձամբ տեղս գալով ուստի կանաւուն շեց հոգաբարձութիւնս և եկած բարձրագոյն հրամանները հաղորդելով վարձարանին բանալիները մեզ յանձնեց և հրամայեց ըր օրու ընէ սկսեալ բանալ վարձարանը , արգելք հանդիսացանք իսխտ պատժով պատժուելին յայտարարելով և Տ . Վարդանեանի վկայագրերը ընդունելով , զայն միայն ի պաշտօնէ դատաստու ճանչցուիլը իմացուց . իսկ Ոսկերիչեանի վկայագիր չ'ունենալը զրկած է զինքը Պուկարիոյ մէջ ազգ . կալ' անհատական վարձարանաց մէջ դատաստութեան . առ այդ հոգաբարձութիւնս զոհ որտով մեկնեցաւ և դեկ . 17 ին ազգ . վարձարանը բացուեցաւ , վեց ամիս երկար արձակուրդէ յետոյ շնորհիւ Պաղճեան վարդապետին :

Ինչպէս կերել Ոսկերիչեան իւր շար կրից յագուրդ տալու համար կարգ մը ստուծիւններով ու զրպարտութիւններով հիմակաշխատի վհատեցնել վարձարանիս պատ . ուսուցիչը որպէս զինա հեռանայ և ազգ . վարձարան

նը փակուի , սակայն ինչ որ ալ ըլլալ իր սեր իր գլխուն . մենք զոհ ենք Տ . Վարդանեանի պաշտօնավարութեան քանի որ նա խորդ սարիներու մէջ անձնուէր աշխատութեամբ և համակրելի բնաւորութեամբ թէ տղգայնոց և թէ հոգաբարձութեան համակրանաց արժանացած է , ուստի աներկբայ ենք որ նա այդպիսի վայրահաշուութեանց կարեւորութիւն չի տալով միևնոյն ոգով յարատև է իւր սկսած գործը , որին համար հրապարակաւ մեր անկեղծ շնորհակալութիւնները կը յայտնեմք :

Ի դիմաց խորհեան Ազգ . վարձարանի . հոգ . Ատենադպիր Ատենապետ թ . Մ . Նիկողոսեան Պ . Յարութիւն 1901 զեկտ . 28 Թաթար Բազարբը

Հ. ԵՖՔԻՆ ԶԷ ՄԵՂԱՒՈՐԸ

Հայ յեղափոխականների միութեան խնդրով երբ հետաքրքրվում է Սուլթանը ասող հայը , մենք հասկանում ենք , սակայն երբ « Խրաւունք »-ի խմբագիր Գուրպէթեան շ . ԵՖՔին , Հագուցի միջոցով Սուլթան Համբախին աղերսող , Հայ յեղափոխականներին աւազակներ յորջորջող թրքական այդ խմբագիրն էլ յանդգնում է այդ տեսակ զուտ աղգային խնդիրների մէջ խառնվել , մենք մնում ենք շարած այդ անսահման անպատկառութեան առջև .

Բայց մեղաւորը Գուրպէթեան շ . ԵՖՔին չէ , այլ հասարակութեան այն մասը - որ Գուրպէթեանի պէս , դտեղը եկաւ հայ է նա , տեղը եկաւ « այլազգի » . բայց իրօք ոչ ոյս և ոչ այն , այլ ճնուեղ մի նոր ազգի :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Թաղական խորհրդոս հրապարակաւ իւր շնորհակալիքը կը յայտնէ Ռուսմանիոյ և Սուլթանի ոյն աղնիւ ազգայնոց , որոնք տեղոյս ազգային վարձարանի վերաշինութեան մնացած պարտուց բարձման ի նպատակ տեղի ունեցած հանգանակութեան մասնակցեցան ձեռամբ արժանապատիւ Տէր Սարգիս հայր Ղարիպեանի :

Մնամք յարգանքս ի դիմաց թաղ . խորհրդոյ Ատենադպիր Ատենապետ Ս . Գարրիէիան Յ . Մ . Թովմասեան

